

Prøver – Evaluering – Undervisning

Historie, samfundsfag og kristendomskundskab

Maj – juni 2015

Indhold

1. Indledning.....	3
1.1 Hvorfor PEU?.....	3
1.2 På hvilken baggrund laves PEU-hæftet?	3
2. Krav til prøven i kulturfag.....	4
2.1 Prøveafholdelsen.....	4
2.2 Krav til lærerens opgivelser	4
2.3 Kort om prøven med selvvalgt problemstilling	5
2.4 Eksaminationen.....	6
3. Indblik i praksis.....	7
3.1 Hvad sagde censorerne om prøverne?.....	7
4. Prøveafholdelsen – observationer på tværs	8
4.1 Forhold, opgivelser og samarbejde	8
4.2 Elevernes problemstillinger og valg af kilder.....	8
4.3 De lærerstillede spørgsmål.....	9
4.4 Anvendelsen af produktet	9
4.5 Linjefagsdækningen	10
4.6 Bekendtgørelse og vejledning.....	10
5. Kort og specifikt om historie.....	11
6. Kort og specifikt om kristendomskundskab	13
7. Kort og specifikt om samfundsfag	14
8. Det afslutningsvise	15
8.1 Opsummering omkring udfordringer med prøveformen.....	15
8.2 Fif til inddragelse af produkter	16
8.3 Et fif til gode opgivelser.....	16
8.4 Revisioner og nyeste tiltag.....	17

1. Indledning

1.1 Hvorfor PEU?

PEU står for Prøver – Evaluering – Undervisning og er konklusioner på baggrund af de beskikkede censorers tilbagemelding om prøverne i maj-juni 2015 til Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling.

PEU laves for de fag i folkeskolen, der afsluttes med en prøve. Kulturfagene Historie, Kristendomskundskab & Samfundsfag er samlet sammen i ét hæfte.

Hæftet er et redskab til undervisere, samt dem, som vejleder undervisere. Hæftet er altså rettet imod lærere, censorer, pædagogiske konsulenter m.fl., som arbejder med folkeskolens prøvefag. I hæftet kan man finde inspiration til arbejdet frem imod prøverne, samt læse om anbefalinger, faldgrupper, m.v.

1.2 På hvilken baggrund laves PEU-hæftet?

Evalueringen af de mundtlige prøver bygger på de beskikkede censorers tilbagemeldinger om prøveafholdelsen. Derfor en stor tak til censorernes arbejde med at rapportere tilbage om prøveafholdelsen.

De beskikkede censorer fik forud for prøveafholdelsen udleveret et evalueringsskema, som rettede spørgsmål til tre hovedområder:

- Opgivelserne
- Prøvens del-elementer
- Selve prøveafholdelsen.

Hæftet bygger på den nye prøve med ”selvvalgt problemstilling”, som var valgfri i sommeren 2015, og bygger således ikke på den traditionelle prøve med lodtrukne prøvespørgsmål, som også var en mulighed i sommer. Da prøven med selvvalgt problemstilling er obligatorisk fra sommeren 2016, og den traditionelle prøve bortfalder, har ministeriet valgt udelukkende at evaluere på den nye prøveform. Dette bevirker, at antallet af skoler, som har afprøvet prøveformen i sommer og som samtidig har haft beskikket censur, er begrænset.

Da antallet af beskikkede censorer, der har evalueret denne prøveform, er lille, ligesom antallet af skoler, som har valgt at arbejde med den nye prøve, er få, medfører det, at materialet i statistisk sammenhæng er beskedent. Opsamlingen bør derfor læses med dette in mente.

I dette års PEU-hæfte konkluderes ikke på elevernes faglige præstationer til prøven ift. karakterer, da forhåndenværende statistiske materiale og besvarelser er sparsomme. Hæftet skal derfor ses som nogle generelle opsamlings på censorernes tilbagemeldinger. Hæftet er således også kortere end normalt.

Årets PEU er dermed særligt rettet imod at forberede og udvikle prøvens udformning og styrke vejledningen til lærerne. Derfor vil der blive fokuseret på lærernes udfordringer med prøveformen, velvidende, at mange af lærerne, der havde beskikket censur, ikke er fortrolige med denne prøveform.

2. Krav til prøven i kulturfag

Herunder gives et kort rids af de krav til prøven, som er fælles for Historie, Kristendomskundskab og Samfundsfag. En detaljeret prøvevejledning kan læses på:

<https://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF15/Apr/150420%20Proevevejledning%20selvvalgt%20problemstilling%20historie%20samfundsfag%20og%20kristendomskundskab.pdf>

2.1 Prøveafholdelsen

I historie kan eleverne prøves i at:

Inddrage relevant viden om historie, herunder fx:

- kronologiske sammenhænge
- analyse, fortolkning og anvendelsen af kilder
- historiebrug
- anvendelsen af faglige begreber

I kristendomskundskab kan eleverne prøves i at:

Inddrage relevant viden om religiøse, etiske og/eller livsfilosofiske spørgsmål herunder fx:

- forhold mellem individ og religion og religion og samfund
- kristendom og andre religioner og livsopfattelser
- perspektivering til hverdagsliv og/eller en større sammenhæng
- anvendelsen af faglige begreber

I samfundsfag kan eleverne prøves i at:

Inddrage relevant viden om samfundsforhold, herunder fx:

- politiske og økonomiske forhold
- sociale og kulturelle sammenhænge
- analyse, fortolkning og anvendelsen af kilder
- anvendelsen af faglige begreber

2.2 Krav til lærerens opgivelser

Der skal opgives et alsidigt stof inden for fagets kompetenceområder. Samlet skal opgivelserne være dækkende for alle færdigheds- og vidensmål for det enkelte fag efter 9. klasse, ligesom prøven alsidigt skal repræsentere samtlige områder inden for det opgivne stof.

Alsidigheden i opgivelserne skal dække over:

- *Tekster* (artikler, breve, sangtekster, lovtekster, baggrundstekster, uddrag af historiske fortællinger m.m.)
- *Andre udtryksformer* (foto, reklame, maleri, videoklip, film m.v.)

Oversigten over opgivelser skal angive hvilke emner/temaer, der er arbejdet med i undervisningen, ligesom der indenfor hvert emne/tema skal påføres, hvilke faglige problemstillinger, undervisningen har centreret sig omkring. Dette for at anskueliggøre for eleven, hvad vedkommende skal forberede sig på op til prøven, og for at censor kan se på hvilken måde, der er arbejdet i den daglige undervisning.

Der anføres kildeoplysninger for alt, der er opgivet - såvel tekster som andre udtryksformer.

Derudover skal opgivelserne omfatte angivelse af minimum fire kulturteknikker (redskaber til erkendelse og formidling) – heraf mindst én it-baseret – som eleverne har anvendt i undervisningen. Eksempler på kulturteknikker kan være web 2.0 programmer, statistiske fremstillinger, tredimensionelle produkter, dramatisering og rollespil, interview og præsentationsværktøjer. Dette er for at sikre, at alle elever har forudsætninger for at udarbejde et produkt til anvendelse ved prøven.

I faget historie, skal opgivelserne desuden afspejle, at der i undervisningen er arbejdet fagets kanonpunkter. Kanonpunkterne er ikke nødvendigvis selvstændige emner, men punkter fra historien, som udfoldes i bredere emner/temaer.

Opgivelserne danner forbindelsen mellem årets undervisning og prøven. Derfor opgives materialer, der danner grundlag for både den indholdsmæssige og den praktiske tilrettelæggelse af prøven.

Opgivelserne skal ikke opgives med normalsidetæl med videre, idet omfanget af de opgivne materialer – tekster og andre udtryksformer med videre – vil variere, afhængigt af:

- den indbyrdes fordeling mellem disse
- hvorledes de er indgået i undervisningen
- deres karakter og sværhedsgrad.

2.3 Kort om prøven med selvvalgt problemstilling

Eleverne trækker individuelt eller i grupper (max. tre elever) et af de opgivne emner/ eller temaer. På baggrund af disse skal de, med vejledning fra læreren (og efter et evt. valg af delemne), indkredse en problemstilling inden for emnet/temaet, som de ved selve prøven fremlægger en besvarelse af. *(Det kan tilstræbes, at eleverne i den daglige undervisning udarbejder problemstillinger, for at lette arbejdet frem imod prøven og give eleverne kompetencer i opstilling af problemstillinger)*

Eleverne skal selv finde, gerne kendte/gennemgåede kilder, som danner grundlag for belysningen af problemstillingen til prøven. Forud for selve arbejdet skal læreren godkende den ønskede problemstilling, så det sikres, at elevernes undersøgelse kan inddrage stofområder fra flere af fagets centrale mål.

Kilderne skal under prøven i historie og samfundsfag kunne anvendes til, at eleverne kan vise kompetencer i kildeanalyse. Kilderne kan bestå af tekster og andre udtryksformer.

Kilderne skal være af en sværhedsgrad, længde og mængde, der gør, at det er realistisk for eleverne at læse/orientere sig i og anvende kilderne i arbejdet med problemstillingen og udarbejdelsen af produktet. Ved kilder, som ikke figurerer i opgivelserne, vedhæftes disse elevernes problemstillinger. Det skal være tydeligt under prøven, at eleven har anvendt kilderne i det prøveforberedende arbejde.

Ved belysningen af problemstillingen, skal eleverne, som en del af en formidlingsstrategi, inddrage et produkt til at belyse faglige pointer. Produktet er isoleret set ikke til bedømmelse, men anvendelsen af det til at understrege noget fagligt bedømmes (Se nærmere omkring produkter i prøvevejledningen vejledningen).

Vejledningen af eleverne foregår i den sidste del af undervisningstiden og efter eleverne har trukket deres emne/tema. Eleverne trækker tidligst 1. april, og vejledningstiden er ml. 6-10 lektioner, som er en del af det samlede timeantal i faget.

Som et ekstemporalt element, skal læreren udarbejde 2-3 lærerstillede spørgsmål ud fra elevernes problemstillinger, som sikrer den faglige bredde. Læreren sikrer med de lærerstillede spørgsmål, at eleven perspektiverer ud i opgivelserne/fagets kompetenceområder, hvor dette skønnes relevant ift. elevernes valgte problemstillinger. Lærers spørgsmål stilles ud fra hvilke af fagets kompetenceområder eleven/gruppen berører og hvilke faglige områder der skal spørges yderligere til under hensyntagen til, hvad eleverne prøves i til prøven. Eleverne prøves således ikke udelukkende i deres evt. delemne, men i faget generelt.

Eleverne får forberedelsestid til at besvare de lærerstillede spørgsmål, svarende til 25, 40 og 55 min., alt efter hvor mange elever der er til prøve sammen. Det samme minuttal til selve eksaminationen (inkl. votering)

I forberedelsestiden er alle hjælpemidler tilladt, inkl. at tilgå internettet, lærerbøger m.m. De må dog ikke kommunikere på de sociale medier eller have kontakt med andre udenfor forberedelseslokalet.

Eksaminationen forløber som moduler af ca. 1/3 hver, hvor de tre dele er belysning/besvarelse af problemstilling, besvarelse af de lærerstillede spørgsmål, samt en generel samtale.

Opgivelserne, inkl. elevernes problemstillinger og kilder, samt produkt (evt. foto af produkt) skal være censor i hænde senest 14 dage før prøven.

2.4 Eksaminationen

Eleven/gruppen må have mulighed for at begynde med en fremlæggelse af sit forberedte stof uden afbrydelse. I starten bør lærer og censor derfor lade eleven tale og blot notere sig, hvad de senere ønsker uddybet og forklaret i samtalen, således at de ikke ødelægger eleven/gruppens disposition.

Vurderingen af elevens faglige præstation sker på baggrund af elevens evne til at besvare/belyse deres valgte problemstilling med inddragelse af kilder og produkt, deres besvarelse af de lærerstillede spørgsmål, samt deres evne til at indgå i en faglig samtale generelt. Det vurderes også, om eleverne igennem prøven kan inddrage fagets kompetenceområder.

Karakteren (7 trins-skalaen) gives på baggrund af en helhedsbedømmelse. I vurderingen er det vigtigt at medtage præstationens såvel positive som negative sider. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om en

helhedsbedømmelse, hvor de kompetencer, eleven har demonstreret, vægtes i en helhed. Der gives en individuel karakter.

Den mundtlige prøve kan betragtes som en samtalsituation om en faglig problemstilling. I denne situation er det elevens/gruppens opgave at formidle sine overvejelser, vurderinger og synspunkter til lærer og censor. Hvis eleverne går op i grupper, skal redegørelsen være disponeret således, at alle gruppemedlemmer siger nogenlunde lige meget.

Det er vigtigt, at eleven/gruppen kan redegøre og argumentere for sine/deres synspunkter og konklusioner, men det vurderes lige så højt, hvis eleven kan indgå i en drøftelse af forhold i belysningen af deres problemstilling og tage stilling til lærers eller censors spørgsmål og argumenter.

3. Indblik i praksis

3.1 Hvad sagde censorerne om prøverne?

Herunder følger et udsnit af de kommentarer censorerne havde til sommerens prøver:

Det positive ☺	Det mindre gode ☹
<i>"Det var meget omfattende og perspektiverende spørgsmål, læreren havde stillet. Det var super godt, idet det gav anledning til at eleverne kunne demonstrere deres viden generelt i faget. Meget smukt!"</i>	<i>"Elevernes produkter var i de fleste tilfælde tidslinjer eller power point, der ikke gav den største understøttelse af faglige pointer."</i>
<i>"I det hele taget var der en stor iderigdom og variation over deres produkter. Der var fremstilling af krus, lerhuse ved Københavns bombardement, valgplakater, tidslinjer, billeder..."</i>	<i>"Største problem var, at mange elever havde 5-6 spørgsmål. Det havde været svært for eleverne at begrænse sig."</i>
<i>"Eksaminator virkede indledningsvis overbebyrdet, og jeg hjalp ham så godt jeg kunne, med ændringer i opgivelserne, vejledning til ændring af lærerspørgsmålene og ved gennemgangen af elevernes problemstillinger. Eksaminator syntes jeg var en god støtte."</i>	<i>"De lærerstillede spørgsmål rettede sig meget imod uddybning af emnet og ikke så meget til kildearbejde eller kronologi"</i>
<i>"Vi var på intet tidspunkt i tvivl om, at hver gruppe skulle have samme karakter, da de var rigtig gode til at disponere stoffet - både indholdsmæssigt - men også efter sværhedsgrad"</i>	<i>"Da der har været undervist tværfagligt med historie, så bærer det præg af overfladisk bearbejdelse. Der mangler fokus på de centrale begreber i kristendom og andre religioner."</i>
<i>"Prøveformen giver mulighed for at eleverne kan arbejde med tunge kilder på et niveau, som de ikke kunne i den gamle prøveform."</i>	<i>"Der var stor forskel på niveauet i de selvvalgte problemstillinger. Ifølge eleverne havde processen med udarbejdelsen af problemstillingerne været frustrerende, da de ikke helt vidste, hvordan de skulle gribe det an"</i>
<i>"Rigtige gode opgivelser, som gav eleverne gode muligheder for at gå i dybden med det der var arbejdet"</i>	<i>"Nogle var ekstremt dygtige og havde udarbejdet med relevante produkter som indgik i en meget smuk organisk"</i>

med i klassen.”	sammenhæng med deres oplæg. Andre var total uvedkommende og et underligt appendiks som eleven ikke rigtig vidste, hvad han/hun skulle stille op med.”
-----------------	---

4 Prøveafholdelsen – observationer på tværs

4.1 Forhold, opgivelser og samarbejde

Der var generelt blandt censorerne tilfredshed med forholdene omkring prøveafholdelsen. I langt de fleste tilfælde var der en god dialog mellem lærer og censor.

”Der har fra første kontakt været et fint og konstruktivt samarbejde, og læreren har været meget åben og lydhør. Ligeledes foranledigede læreren nogle gode faglige debatter.”

”Vi havde gode aftaler på forhånd. Der hvor det gav mening deltog jeg i at stille uddybende spørgsmål”

Flere censorer meldte tilbage, at lærerne havde brug for et tæt samarbejde om prøvens gennemførelse, idet flere lærere ikke havde tilstrækkelig viden omkring opgivelser, udformning af problemstillinger og lærerstillede spørgsmål. En censor bemærker i tråd med andre censorer at:

”Eksaminator virkede indledningsvis overbebyrdet og jeg hjalp ham så godt jeg kunne, med ændringer i opgivelserne, vejledning til ændring af lærerspørgsmålene og ved gennemgangen af eleverne opgaver. Eksaminator syntes jeg var en god støtte.”

4.2 Elevernes problemstillinger og valg af kilder

Censorernes oplevelse af elevernes evne til at arbejde selvstændigt med deres valgte problemstillinger, var blandede. Der var flere elever, som i historiefaget, kunne arbejde selvstændigt med problemstillingerne end i de øvrige to fag, omend det kun var ca. halvdelen. En del censorer svarede, at eleverne enten slet ikke eller i nogen grad kunne arbejde med problemstillingerne. En censor påpeger:

”I forhold til tekstopgivelserne, så undrer det mig, at eleverne ikke var bedre til at få styr på problemstillingerne. Det blev mere et emnearbejde.”

I forhold til elevernes arbejde med de valgte kilder, var censorerne mere enige. Langt de fleste censorer bemærkede, at eleverne ved denne prøveform i samfundsfag og historie ikke var tiltrækkelig bevidste om, at de også i deres oplæg skulle vise deres kildekritiske kompetencer. Således svarer langt størstedelen af censorerne, at eleverne ”slet ikke”, ”i mindre grad” eller kun ”i nogen grad” kunne vise kildekritiske kompetencer ift. belysningen af de valgte problemstillinger.

Eksempler på nogle af elevernes valgte problemstillinger:

Historie	Kristendomskundskab	Samfundsfag
----------	---------------------	-------------

”Hvad er kanslergadeforligets indflydelse på den danske velfærdsstat?”	”Hvordan påvirker hellig krig og terror ikke-ekstremistiske muslimers hverdag?”	”Velfærdsstaten: Har vi råd til at beholde vores velfærdssamfund med det forbrug vi har i dag?”
”1. Verdenskrig: Hvordan kunne konflikten have været undgået?”	”Har mennesket behov for at tro og hvordan påvirker samfundet/socialt miljø, den religion man vælger/har?”	Har det danske samfund siden indførelsen af grundloven ændret sig så meget, at kvinderne i dag har magten over mændene, og hvordan ser det ud globalt?”
”Hvordan oplevede dansksindede sønderjyder tysk militærtjeneste under 1. verdenskrig?”	”Hvordan kom reformationen til at påvirke kristendommen i DK?”	”Hvor stor indflydelse EU, har for den enkelte dansker?”

4.3 De lærerstillede spørgsmål

Tilbagemeldingerne omkring kvaliteten af de lærerstillede spørgsmål var blandede. En del censorer oplevede, at lærerne var gode til at spørge ud i faget, mens andre oplevede, at lærerne var usikre på dette og skulle have vejledning inden prøven. Der viste sig ved prøven dog en tendens til, at de lærerstillede spørgsmål lukkede sig om elevernes delmener og problemstillinger, som en slags uddybning af disse, fremfor at pege ud i fagets områder. En censor bemærker:

”Generelt var spørgsmålene rettet for meget mod ting eleven allerede havde besvaret i det egen producerede oplæg. Dette havde vi en evaluerende snak om. Der er brug for, at man som lærer bliver bedre til at stille spørgsmål, der ikke forventes besvaret”

Der var også nogle censorer, som påpegede, at de lærerstillede spørgsmål ikke var udfordrende nok fagligt set:

”Han ville helst ikke udfordre eleverne. Dette mente han gav dem bedst mulighed for at præstere godt”

4.4 Anvendelsen af produktet

Det var tydeligt på censorernes tilbagemeldinger, at mange elever ikke havde fået tilstrækkelig vejledning i, hvad produktets funktion til prøven var, ligesom der var erfaringer med, at lærerne heller ikke var sikre på, hvad produktet skulle til prøven.

To censorer skriver:

”Det er vigtigt, at vi får formidlet ud til lærerne, at produkterne skal understøtte fremlæggelsen, og at der skal være en rød tråd fra produkt til problemstillingen. Der var alt for mange film, som de havde brugt al for megen tid på.”

”Eleverne havde svært ved at forstå, at produktet skal bruges til at underbygge selve fremlæggelsen - de havde svært ved at inddrage det, og kunne ikke forstå, at det ikke skulle tages med i selve bedømmelsen”

En stor del af censorerne svarede således, at eleverne kun ”i nogen grad” kunne anvende produktet til at understrege faglige pointer. I særdeleshed havde eleverne i samfundsfag problemer med at anvende produktet.

Således svarede kun to af censorerne, at elevernes produkter blev anvendte til at understrege noget fagligt. En censor i samfundsfag skriver:

"Eleverne har 9 / 10 lavet en planche som ikke var gennemtænkt eller anvendt i prøven"

Dog var enkelte censorer også begejstrede for elevernes evne til at finde på produkter, som kunne komme i spil i relation til problemstillingen, selvom eleverne skulle mindes på at bruge dem aktivt:

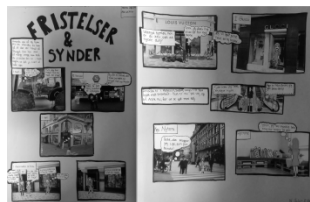
"Nogle elever skulle mindes på at inddrage deres produkt. I det hele taget var der en stor iderigdom og variation over deres produkter. Der var fremstilling af kerus, lerbuse ved Københavns bombardement, valgplakater, tidslinjer, billeder...."

Produkterne var desuden ifølge en del censorer i overvejende grad med til at motivere eleverne i arbejdet med prøven, selvom produkterne oftest blev brugt til at strukturere fremlæggelsen, fremfor at understrege faglige pointer.

Elevproduceret hjemmeside som produkt:



Tegneserie:



4.5 Linjefagsdækningen

Traditionelt set er kulturfagene begunstiget med lav linjefagsdækning, hvilket årets beskikkede censor bekræftede. Højeste linjefagsdækning havde historie, med halvdelen af lærerne, som havde en linjefagsuddannelse af de klasser som havde beskikket censor i den nye prøveform. I kristendomskundskab havde kun 10 % af de klasser, som havde beskikket censor i den nye prøveform, en linjefagsuddannet lærer og i samfundsfag 25 %.

4.6 Bekendtgørelse og vejledning

Censorerne svarede tilbage, at ca. halvdelen af lærerne havde sat sig grundigt ind i prøvevejledning og bekendtgørelse. En del lærere havde sat sig ind i visse dele, men havde også mangler. Flere censorer omtaler, at lærere havde fejlagtigt forstået, at det var et krav, at eleverne til prøven udarbejdede en synopse som til projektopgaven.

Omtrent halvdelen af censorerne oplevede, at opgivelserne ikke var dækkende for fælles mål i faget, mens ca. halvdelen oplevede, at opgivelserne dækkede fagets faglige mål. Det var dog de færreste censorer, som bemærkede, at lærerne havde problemer med at koble emner/temaer med problemstillinger i opgivelserne.

Der var en tydelig sammenhæng imellem elevernes faglige præstationer og lærerens evne til at sætte sig ind i rammerne for prøveafholdelsen. De klasser, som fik det laveste karaktergennemsnit, havde også en lærer, som i meget ringe grad havde sat sig ind i prøveformen og de krav, der stilles.

En censor bemærker eksempelvis, at en lærer havde ”hørt”, at opgivelserne ikke er væsentlige ved den nye prøveform:

”Læreren havde den opfattelse, at det nok var det samme som projektopgaven, så tekstopgivelserne var ikke så vigtige.”

En anden censor påpeger:

”Der var adskillige fejl og mangler. For mange og for lange kilder var godkendt. Opgivelserne var mangelfulde og uden emne/problemstilling. Man havde ikke sat sig ind i krav til kulturteknikker”

5. Kort og specifikt om historie

Historie

Færdigheds- og vidensmål (efter 9. klassetrin)



Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål				
			Kronologi, års og kontinuitet	Principper for overblik	Det lokale, regionale og globale	Historiekanon	
Kronologi og sammenhæng	Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvordan samfund har udviklet sig under forskellige forholdsvilkår	1.	Eleven kan sætte begreber som års og kontinuitet i kronologisk sammenhæng	Eleven har viden om begreber som års og kontinuitet, års og følger	Eleven har viden om principper for inddeling af historien	Eleven kan forklare historiske forandringer på baggrund af samfundsløst, regionalt og globalt	Eleven har viden om års og kontinuitet
		2.	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet og i andre af træk	Eleven har viden om års og kontinuitet	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven har viden om års og kontinuitet	Eleven kan bruge års og kontinuitet til at skabe sammenhængsbilleder
Kildearbejde	Eleven kan vurdere pålideligheden på historiske problemstillinger	1.	Eleven kan formulere historiske problemstillinger	Eleven har viden om udvalgte af historiske problemstillinger	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven kan læse historiske kilder og begreber som historiske kilders formål og struktur	Eleven har viden om års og kontinuitet
		2.	Eleven kan udarbejde løsningsforslag på historiske problemstillinger	Eleven har viden om metoder til udarbejdelse af løsningsforslag	Eleven kan udvalgte kilder til bekræftelse af historiske problemstillinger	Eleven har viden om års og kontinuitet	
Historiebegreb	Eleven kan forklare samfund mellem fortid, nutid og fremtid	1.	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven har viden om års og kontinuitet	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven har viden om års og kontinuitet
		2.	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven har viden om års og kontinuitet	Eleven kan forklare års og kontinuitet i forhold til års og kontinuitet	Eleven har viden om års og kontinuitet	

Censorerne i historie angiver, at lærerne enten i nogen eller i høj grad har opgivelser, som er dækkende for fælles mål. I arbejdet med fælles mål, var der i særdeleshed vanskeligheder ved at arbejde med brugen af historie i forskellige kontekster. Dette gav sig også til udtryk ved prøver, hvor få censorer svarede, at eleverne var i stand til at ytre sig omkring, hvordan mennesker, inklusiv dem selv, bruger historie.

Trods repræsenteret i opgivelserne, meldte censorerne i historie også tilbage, at kildearbejdet og de dertil knyttede begreber ikke i tilstrækkelig grad blev sat i spil til prøven, ligesom elevernes inddragelse af kronologi, ofte fandtes vanskeligt ift. arbejdet med deres afgrænsede problemstilling.

Eleverne var dog udemærkede til at arbejde med og opstille problemstillinger.

Generelt centrerer opgivelserne i historiefaget sig primært om den nyere historie (efter reformationen) og nyeste historie (Efter 1849). Arbejdet med fagets kanonpunkter angives kun i ca. halvdelen af

opgivelserne. I opgivelserne er det dog mest dem, der angår den nyeste historie. (Efter 1849) Kun sjældent er der opgivet stof fra før reformationen.

Dette giver sig tydeligt til udtryk i hvilke kanonpunkter lærerne havde inddraget i opgivelsernes emner og temaer:

Ophævelse af slavehandlen
Københavns bombardement
Grundloven
Stormen på Dybbøl
Slaget på Fælleden
Systemskiftet 1901
Kvindens valgret
Genforeningen
Kanslergadeforliget
Augustoprør og jødeaktion 1943
FN's Verdenserklæring ...
Energi-krisen 1973
Muren fald
Maastricht
11. september

Der er således udfordringer med at bringe alle fagets kompetenceområder i spil til prøven, når eleverne arbejder med deres afgrænsede problemstillinger. Eleverne er dygtige til at belyse deres område og har generelt god viden herom, men særligt er der en udfordring med at få eleverne til at arbejde med kronologi og kildekritik.

Som en censor påpeger, så er vejen til at sikre, at prøven inddrager fagets områder bredt set, at lærerne ved de lærerstillede spørgsmål en spørger mere ”ud” end ”ind”:

De lærerstillede spørgsmål rettede sig meget imod uddybning af emnet og ikke så meget til kildearbejde eller kronologi”

Det er ifølge censorerne ligeledes en udfordring at få kvalificeret produktet, således at det har en anvendelighed ift. til den problemstilling, eleverne arbejder med at belyse.

”Generelt var spørgsmålene rettet for meget mod ting eleven allerede havde besvaret i det egen producerede oplæg. Dette havde vi en evaluerende snak om.”

Censorerne påpeger, at der er et arbejde med at klæde lærerne på til denne prøveform, således at fagets områder alle tilgodeses til prøven. Der er en uoverensstemmelse mellem det, at lærerne i opgivelserne angiver, at de har arbejdet med kronologi og kildekritik og synligheden af disse elevkompetencer til prøven.

Som en censor nævner:

”Så er det svært for eleverne at demonstrere kronologisk overblik, når historien åbenbart starter i 1864”

6. Kort og specifikt om kristendomskundskab

Kristendomskundskab

Færdigheds- og vidensmål (efter 9. klassetrin)



Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål							
			Livsfilosofi		Etik		Troensalg og tilværelsesudnyttning		Sprog og skriftsprog	
Livsfilosofi og etik	Eleven kan forholde sig til den religiøse dimension indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesoplysninger og etiske principper	1.	Eleven kan reflektere over betydningen af den religiøse dimension i grundlæggende tilværelsesoplysninger	Eleven har viden om trosalig i forhold til grundlæggende tilværelsesoplysninger	Eleven kan reflektere over etiske principper og moralsk praksis i et mellemmenneskelige relationer	Eleven har viden om etik og moralsk praksis i et mellemmenneskelige perspektiv	Eleven kan diskutere sammenhænge mellem forskellige trosalig og deres betydning af tilværelsen	Eleven har viden om sammenhæng mellem forskellige trosalig og betydning af tilværelsen	Eleven kan udtale sig om faglige tekster og sproglige udsagns udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indblik, formål og struktur	Eleven har viden om kognitions fagord og begreber samt faglige teksters formål og struktur
		2.								
		3.								
Bibelske fortællinger	Eleven kan tolke grundlæggende værdier og ud fra centrale bibelske fortællinger	1.	Eleven kan tolke centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente i et moralsk og historisk perspektiv	Eleven har viden om fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente	Eleven kan reflektere over de bibelske fortællingers betydning af grundlæggende tilværelsesoplysninger	Eleven har viden om grundlæggende tilværelsesoplysninger i bibelske fortællinger	Eleven kan tolke de bibelske fortællingers betydning i sprog, kunst og samfund	Eleven har viden om de bibelske fortællingers betydning i kulturen i et moralsk og historisk perspektiv		
		2.								
		3.								
Kristendom	Eleven kan forholde sig til, hvad kristendom er og til hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark	1.	Eleven kan reflektere over kristendommens udvikling og folkekirkens betydning i Danmark	Eleven har viden om hovedtræk i kristendommens historie og folkekirken	Eleven kan reflektere over kristne grundbegreber som tydeligt af tilværelsen	Eleven har viden om centrale kristne grundbegreber og værdierne bag	Eleven kan reflektere over betydningen af kristne symboler, ritualer, musik og salmer	Eleven har viden om udvalgte af centrale symboler, ritualer, musik og salmer		
		2.								
		3.								
Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser	Eleven kan forholde sig til hovedtræk og problemstillinger i de store verdensreligioner og livsopfattelsers oprindelse, historie og nutidige fremtrædelsesformer	1.	Eleven kan reflektere over hovedtræk i verdensreligioner og livsopfattelser med betydning for Danmark	Eleven har viden om hovedtræk i verdensreligioner og livsopfattelser	Eleven kan redagere for betydningen af centrale grundbegreber og værdier inden for verdensreligioner og livsopfattelser	Eleven har viden om centrale grundbegreber og værdier inden for verdensreligioner og livsopfattelser	Eleven kan reflektere over centrale symboler og ritualers betydning for menneskers liv	Eleven har viden om centrale symboler og ritualers betydning i verdensreligioner og livsopfattelser		
		2.								
		3.								

Ved årets beskikkede censur i kristendomskundskab meldte godt halvdelen af censorerne tilbage, at der var flere af fagets CKF-områder/kompetenceområder og disses trin- og slutmål / færdigheds- og vidensmål, som var mangelfuldt repræsenteret i opgivelserne.

I særdeleshed manglede censorerne, at der i højere grad blev undervist i ”kristendommens historie”. Men ligeledes var der en tendens til, at ”etik”, samt ”bibelske fortællinger” manglede i opgivelserne. Censorerne svarede desuden, at stort set ingen elever på tilfredsstillende vis, kunne inddrage bibelske fortællinger i belysningen af deres problemstillinger. Et par censorer skriver:

”... kristendommens historie nærmest ikke eksisterende. Der var en bibeltekst fra GT ellers ingen”

”Der manglede nogle opgivelser i NT særlig i bibelske fortællinger”

Problematikken omkring disse områder, korresponderer således også med, at næsten alle censorer svarer, at eleverne enten ”i nogen grad” eller ”i mindre grad” kan give et kvalificeret bud på, hvad kristendom er eller kan belyse forholdet mellem nutidig og historisk kristendom.

Den anden halvdel af censorerne havde positive tilbagemeldinger mht. lærernes opgivelser, og oplevede ikke, at der var områder af faget, som ikke blev dækket. Dog var der en bekymring for, at flere klasser havde arbejdet meget tværfagligt (med eksempelvis historie), hvilket bevirkede at flere af fagets centrale begreber ikke var på plads. Her to citater:

”Umiddelbart mangler der fokus på de centrale begreber i kristendommen”

”Der har været undervist tværfagligt med historie, så bærer det præg af overfladisk bearbejdelse. Der mangler fokus på de centrale begreber i kristendom og andre religioner.”

Eleverne havde i kristendomskundskab også sværere ved at belyse og arbejde med problemstillinger end i de andre to kulturfag. Således skriver alle censorer, at eleverne kun ”i nogen grad” eller ”i mindre grad” kunne arbejde selvstændigt med problemstillingerne.

De lærerstillede spørgsmål rettede sig ifølge censorerne også i meget ringe grad imod opgivelserne og de faglige områder generelt. Der var en tendens til, at spørgsmålene blev rettet imod elevernes problemstillinger, fremfor at forsøge at favne faget i sin helhed. Dog skriver en censor:

”Det var meget omfattende og perspektiverende spørgsmål læreren havde stillet. Det var super godt idet det gav anledning til at leverne kunne demonstrere deres viden generelt i faget. Meget smukt!”

7. Kort og specifikt om samfundsfag

Samfundsfag
Færdigheds- og vidensmål (efter 9. klasse)



Kompetenceområde	Kompetencemål	Faser	Færdigheds- og vidensmål					
Politik	Eleven kan tage stilling til politiske problemstillinger lokalt og globalt og kunne sætte fokus på politiske problemstillinger	1.	Demokrati Eleven kan identificere demokratiformer og andre styringsformer Eleven har viden om demokrati og andre styringsformer	Det politiske system, retsstat og retsgrænser Eleven kan reddegøre for politiske beslutningsprocesser i Danmark og forholdet mellem stats, region og kommune	Politiske partier og ideologier Eleven har viden om det politiske indhold i politiske ideologier og grundholdninger i Danmark	Medier og politik Eleven kan vurdere for troværdighed medier kan anvendes til politiske debatter	EU og Danmark Eleven kan reddegøre for samspillet mellem beslutningsprocesser i EU og i Danmark	International politik Eleven har viden om internationale organisationer, som FN, EU og WTO, og samarbejde i verden
		2.	Eleven kan diskutere demokratiske værdier og egne muligheder for deltagelse i demokratiet	Eleven har viden om demokrati og retsstat	Eleven kan analysere det aktuelle politiske situation og partiernes indflydelse på politik	Eleven har viden om mediers rolle i politisk kommunikation	Eleven kan diskutere aktuelle europæiske politiske problemstillinger i forhold til EU	Eleven har viden om internationale organisationer, som FN, EU og WTO, og samarbejde i verden
Økonomi	Eleven kan tage stilling til økonomiske problemstillinger og handle i forhold til egen økonomi og samfundsmæssige problemer	1.	Privatøkonomi og forbrugerbævidelse Eleven kan diskutere økonomi og forbrugerbævidelse	Velfærdssæker Eleven har viden om velfærdssæker og velfærdstiltag på baggrund af velfærdsprincipper	Samfundskøkonomiske sammenhænge Eleven kan reddegøre for grundlæggende sammenhænge i det økonomiske kredsløb	Markedsøkonomi og Mængdeøkonomi Eleven kan bruge begreberne efterspørgsel og efterspørgsel til at beskrive, hvordan markeder fungerer	Økonomisk vækst og bæredygtighed Eleven kan reddegøre for økonomisk vækst og bæredygtighed	International økonomi Eleven har viden om økonomisk udvikling og økonomisk vækst
		2.	Eleven kan beskrive økonomiske problemstillinger og valgmuligheder	Eleven kan diskutere økonomisk globalisering	Eleven kan reddegøre for økonomisk globalisering	Eleven har viden om økonomisk vækst og bæredygtighed	Eleven kan diskutere økonomisk vækst og bæredygtighed	Eleven har viden om økonomisk udvikling og økonomisk vækst
Sociale og kulturelle forhold	Eleven kan tage stilling til sociale og kulturelle problemstillinger og viden om samfundsmæssige problemer	1.	Socialisering Eleven kan reddegøre for sociale grupper og Den sociale rolle i socialiseringen	Kultur Eleven kan diskutere kulturens betydning for individer og grupper	Social differentiering Eleven kan analysere sociale forskelle mellem grupper som social differentiering	Informationsopbygning Eleven kan diskutere informationsopbygning og medier	Statistik Eleven har viden om statistiske metoder	
		2.	Eleven kan diskutere sociale og kulturelle problemstillinger og viden om samfundsmæssige problemer	Eleven har viden om kulturens betydning for individer og grupper	Eleven kan diskutere økonomiske og sociale forhold i Danmark og verden med begreber og data	Eleven kan diskutere informationsopbygning og medier	Eleven har viden om statistiske metoder	
Samfundsfaglige evner	Eleven kan anvende samfundsfaglige evner	1.	Undersøgningsmetoder Eleven kan identificere, formulere og gennemføre enkle undersøgelser af samfundsmæssige problemer	Forskningsmetoder Eleven kan diskutere forskningsmetoder og deres betydning for forskning	Spørg og svar Eleven kan formulere spørgsmål og undersøge dem	Informationsopbygning Eleven kan diskutere informationsopbygning og medier	Statistik Eleven har viden om statistiske metoder	
		2.	Eleven kan diskutere sociale og kulturelle problemstillinger og viden om samfundsmæssige problemer	Eleven har viden om kulturens betydning for individer og grupper	Eleven kan diskutere økonomiske og sociale forhold i Danmark og verden med begreber og data	Eleven kan diskutere informationsopbygning og medier	Eleven har viden om statistiske metoder	

Ved de klasser, som havde beskikket censor i samfundsfag, var tilbagemeldingerne fra censorerne, at lærerne generelt var gode til at dække fælles mål med deres opgivelser. Ligeledes var lærerne var i faget relativt gode til at koble emner med problemstillinger.

I de tilfælde, hvor fagets centrale områder var mangelfuldt dækket ind i opgivelserne, var det i særdeleshed ”EU”, som var dårligt repræsenteret. Ligeledes var ”sociale og kulturelle forhold”, kun i ”ringe grad” med. Store dele af området ”økonomi”, blev ifølge censorerne sjældent inddraget i prøven eller figurerede i opgivelserne.

Der var en overvægt af censorer, som svarede tilbage, at eleverne i samfundsfag, til prøven, ikke var tiltrækkelig bevidste om, at de også i deres oplæg skulle vise deres kildekritiske kompetencer. Således svarer langt størstedelen af censorerne, at eleverne ”slet ikke”, ”i mindre grad” eller kun ”i nogen grad” kunne vise kildekritiske kompetencer ift. belysningen af de valgte problemstillinger. Indenfor samfundsfag, fandt eleverne det desuden vanskeligt at arbejde selvstændigt med problemstillingerne. Kun én censor svarer, at eleverne ”i høj grad” arbejdede selvstændigt med at opstille og belyse deres problemstillinger, hvor resten af censorerne svarede ”i nogen grad” eller ”i mindre grad”.

Ifølge censorerne figurerede ”skolevalget” i opgivelserne, og eleverne var generelt gode til mærkesager, politik og ideologi. Flertallet af censorerne svarede, at eleverne tydeligvis viser forståelse for demokrati som ide og styreform. På dette faglige område svarer størstedelen af censorerne positivt tilbage.

Meget betegnende for ovenstående svarer en censor: ”Der var ikke opgivet økonomi overhovedet. Meget lidt EU. Rigtig meget politik.”

Censorerne beretter i samfundsfag, at lærerne (i forhold til de andre to kulturfag) var ganske gode til at inddrage aktører uden for skolen i form af konkrete besøg eller inddragelse af eksterne undervisere fra div. organisationer.

8. Det afslutningsvise

8.1 Opsummering omkring udfordringer med prøveformen

Det er tydeligt på censorernes tilbagemeldinger, at lærerne har arbejdet med en ny prøveform, som de endnu ikke er fortrolige med. Der er udfordringer med, at finde ud af, hvordan prøven tilrettelægges og hvordan elevernes kompetencer kommer yderligere i spil.

Det er tydeligvis ikke et problem at koble emner med problemstillinger i opgivelserne, men i højere grad et problem for lærerne at få dækket fælles mål for faget. I forhold til opgivelserne, er det særligt indenfor historiefaget arbejdet med menneskers brug af historie, samt områderne ”kronologi” og ”kildeanalyse”. Der er endvidere området ”økonomi” indenfor samfundsfag, som ikke figurerer fyldestgørende i lærerens opgivelser forud for prøven. Der er indenfor kristendomskundskab specifikke områder, som ikke forekommer i tilstrækkeligt omfang – i særdeleshed ”kristendommens historie” og de ”bibelske fortællinger”. Arbejdet fagets med centrale begreber, var ligeledes en udfordring. Indenfor historie, har det for lærerne været problematisk at inddrage ældre historie og kanonpunkter, ligesom I samfundsfag er det omkring ”økonomi”, samt ”EU”, som voldte lærerne problemer at få med.

Der er en problematik omkring prøven i kulturfag, hvis læreren ikke anvender de lærerstillede spørgsmål til at sikre bredden i faget. Således er der områder af fagene, der lider under prøveformen, idet lærerne endnu ikke er bevidste om, at inddrage alle fagets områder i deres konstruktion af spørgsmål til elevernes problemstillinger. Især områderne ”kildearbejde” og ”kronologi” indenfor

historiefaget bliver ikke inddraget ved de lærerstillede spørgsmål, ligesom ”økonomi” i samfundsfag. I kristendomskundskab er det særligt ”kristendommen”, som mangler inddragelse til prøven.

Prøven viser tydeligt, at arbejdet med at inddrage et produkt, er med til at motivere og inspirere eleverne i det faglige arbejde frem imod prøven. Der er dog brug for en mere tydelig vejledning i, hvad produktets funktion er i prøveformen.

En klar tilbagemelding fra censorerne har også været, at lærerne er presset på tiden med denne prøveform. Lærerne havde brug for meget støtte fra censorerne, og der var et generelt ønske om en bedre tidsramme til prøven.

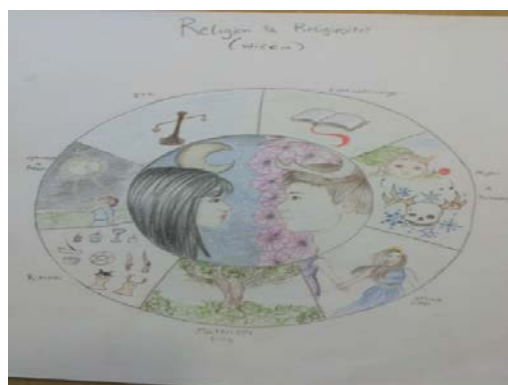
8.2 Fif til inddragelse af produkter

Når læreren vejleder eleverne i anvendelsen af produkter kan ”hjælpe spørgsmål være til stor gavn” Her kan vi se at”, ”dette belyser at”, ”figuren illustrerer at”, ”dette viser at”, ”som et eksempel, kan vi her høre”, osv.

Et eksempel på et velvalgt produkt, kunne være eleven, som havde valgt at bage en kage med hvid glasur og røde streger, som belyste spørgsmål om krig, magt og grænsedragninger. Vedkommende var samtidig kløgtig nok til også at bruge faste vendinger om ”at få en god bid af kagen”, når hun talte om forskellige historiske grænsedragninger. Eleven kunne ligeså godt have valgt at tegne kortet, hvis det ikke var for metaforen ”en bid af kagen”.

Det er væsentligt, at eleverne forstår, at produktet er en del af en formidlingsstrategi. Hvordan belyser jeg faglige pointer ift. problemstillingen på bedst mulig måde?

Et eksempel på et produkt, som illustrerer, hvad der kendetegner religion (med inspiration fra Ninian Smart):



8.3 Et fif til gode opgivelser

- Årsplanen - vær på forkant
- Angiv tydeligt hvilke overordnede områder, der skal være genstand for undervisning.

- Præciser hvilke underemner, tematikker og problemstillinger, der skal arbejdes med indenfor hvert område.
- Angiv specifikt hvilke læringsmål, der er fokus.
- Gennemgå årsplanen og målene med eleverne.
- Bring løbende årsplanen i spil, fx når der evalueres.
- Inddrag et bredt udvalg af tekster samt flere eksempler på andre materialer og udtryksformer - herunder film og ekskursioner.
- Hvilke kulturtenikker skal eleverne arbejde med i løbet af året?
- Normalsidetetal skal ikke opgives, men konkrete sidehenvisninger og kildehenvisninger til andre udtryksformer skal fremgå.
- Opgiv ikke flere sider end eleverne har mulighed for at læse op.
- Husk, at opgivelserne skal skrives under af skolens leder.
- Lav eventuelt en mappe til eleverne med kopier af tekster og tydelige henvisninger/
- Links til andre udtryksformer og netbaserede materialer.

8.4 Revisioner og nyeste tiltag

Revision af prøvevejledning:

De konklusioner, som er opsummeret i indeværende afsnit (8.1), har givet anledning til en revision af prøvevejledningen og bekendtgørelsen som er udarbejdet og forventes offentliggjort primo januar 2016. Den reviderede vejledning vil i højere grad adressere og tydeliggøre følgende punkter:

- En udvidet tidsramme til forberedelse frem imod prøven
- Specificering af, hvad de lærerstillede spørgsmål skal
- Understregning af samtlige områder af faget i opgivelserne
- En klarlægning af produktets funktion ved prøven

Fælles mål:

I August 2015 erstattedes fælles mål 2009 med forenklede fælles mål (nu bare ”fælles mål”) i kraft. Fagenes centrale kundskabs- og færdighedsområder blev erstattet af ”kompetenceområder” med kompetencemål med underliggende færdigheds-/vidensmål. Disse er områder, der er skridt i retningen af erhvervelsen af kompetencen. Kompetenceområderne er de områder i fagets, som samlet set dækker fagets formålsbeskrivelse.

Færdigheds-/vidensmål er et uadskilleligt målpar, der beskriver hvad eleven kan demonstrere, og ved efter eksempelvis et undervisningsforløbs gennemførelse. Typisk vil flere færdigheds-/vidensmål være i spil i et undervisningsforløb.

Der er typisk færdigheds- og vidensmålene, der oversættes til tydelige læringsmål. Lærerens faglighed og indsigt i eleverne afgør, hvilke konkrete læringsmål færdigheds-/vidensmål skal oversættes til.

På ministeriets læringsportal portalen <http://emu.dk/>, kan man læse om arbejdet med læringsmål. Siden rummer desuden konkrete eksempler på undervisningsforløb, arbejdet med læringsmål, samt vejledningen for faget og læseplanen. I vejledningsteksten, er der en uddybende beskrivelse af fagenes

mål og områder. På Emu 'en kan man b.la. finde inspiration til, hvordan man arbejder med de tværgående temaer, som er en central del af folkeskolereformen.

Kanon og ophævelse af krav om kronologisk gennemgang:

I forbindelse med forenklingen af fælles mål, blev det efter arbejdsgruppen i histories anbefalinger, frivilligt om man vil arbejde med at inddrage historiefagets kanonpunkter i kronologisk rækkefølge efter klassetrin. Dermed gives der i højere grad mulighed for, at lærerne selv kan inddrage disse punkter, hvor de skønner dem relevant ift. de emner/temaer og problemstillinger de arbejder med. Således kan kanonpunkter fra den ældste historie nu inddrages i udskolingen og de nyeste punkter i indskolingen, hvis man ønsker det.

”I faget historie beskæftiger eleverne sig med fortolkninger af kontinuitet og forandring af menneskers samfundsmæssige liv... . . . Kronologi er læren om inddeling af tid og et redskab til at skabe orden i den fortalte historie samt støtte elevernes historiske overblik. Det betyder ikke, at historieundervisningen skal tilrettelægges kronologisk, så man fx begynder med stenalderen i 3. klasse for så i 9. klasse at nå til nutiden”

(vejledningen til faget: <http://www.emu.dk/modul/vejledning-faget-historie>)

Forsøg med nye prøveformer:

I år åbnede Ministeriet for Børn og Undervisning og Ligestilling mulighed for at ansøge om deltagelse forsøg med fællesprøve i kulturfag. Forsøget er en del af et større udviklingsforløb, ”de 12 initiativer til udviklingen af folkeskolens prøver”. Se mere herom på:

http://www.uvm.dk/~media/UVM/Files/Udd/Folke/PDF14/Nov/141127_Initiativer_til_videreudvikling_af_folkeskolens_proever.pdf

Fællesprøven gennemføres som et toårigt forsøgsprogram med en fælles prøve i historie, samfundsfag og kristendomskundskab. Forsøget forventes at omfatte ca. 100 skoler, hvoraf halvdelen af skolerne laver forsøg med fagkombinationen historie, samfundsfag og kristendomskundskab, og den anden halvdel laver forsøg med fagkombinationen historie og samfundsfag. Prøveformen er prøven med selvvalgt problemstilling

Der vil ikke blive udarbejdet en særskilt vejledning for fællesprøven, men der vil blive udsendt vejledende materiale, som beskriver, hvad der i særlig grad er særegent for fællesprøven ift. til den enkeltfaglige prøve. Endvidere vil materialet også rumme inspiration til, hvordan man kan arbejde med tværfaglige emner/temaer med tilhørende problemstillinger.

Formålet med forsøget er blandt andet at vurdere, om en eventuel fremtidig styrkelse af det tværfaglige aspekt i folkeskolens 9.-klasseprøver vil være hensigtsmæssigt for denne faggruppe. Det vil indgå i evalueringsarbejdet, hvorvidt fagligheden i tilstrækkelig grad kan afprøves ved en fælles prøve i historie, samfundsfag og kristendomskundskab, ligesom det vil indgå i evalueringen, hvorvidt en fælles prøve kan bidrage til at styrke elevernes faglighed og motivation.

Ift. næste års PEU-hæfte vil ministeriet foretage en vurdering med hensyn til om tiltrækkelig mange skoler til sommer deltager i forsøget, således at forsøget kan danne baggrund for konklusioner i PEU. Ellers medtages konklusioner på baggrund af de beskikkede censorers tilbagemeldinger på forsøgsprøven i PEU 2017.

November 2015

Jakob Ragnvald Egstrand, læringskonsulent, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.